

Nr 171.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1918 kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för upprätthållande av kommerskollegii verksamhet under år 1919 m. m.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 14 januari 1918 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under punkt 8 av sjunde huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, under sjunde huvudtiteln för år 1919 beräkna

dels bland de ordinarie anslagen

a) för upprätthållande av kommerskollegii verksamhet ett belopp av 397,400 kronor;

b) för upprätthållande av bergsstatens verksamhet ett belopp av 66,025 kronor;

c) för upprätthållande av inspektionens över elektriska anläggningar verksamhet ett belopp av 20,800 kronor;

d) för upprätthållande av sprängämnesinspektionens verksamhet ett belopp av 7,600 kronor;

e) för anordnande av kontroll å fartygs sjövärdighet såsom förslagsanslag ett belopp av högst 149,850 kronor;

f) för navigationsskolorna ett belopp av 178,120 kronor;

g) för navigationslärarkursen såsom reservationsanslag ett belopp av 2,200 kronor;

h) till ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart såsom förslagsanslag ett belopp av 11,000 kronor;

i) för bestridande av skeppsmätningsskostnader såsom förslagsanslag ett belopp av 32,200 kronor;

dels ock bland de extra anslagen till tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid navigationsskolorna såsom förslagsanslag ett belopp av 35,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den sagda dag avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1918 (nr 2) under punkt 2 av sjunde huvudtiteln föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna för utövande av den lokala tillsynen över fartygs sjövärdighet å tilläggsstat för år 1918 beräkna ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 26 april 1918 dagtecknad proposition (nr 400), vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, givit riksdagen tillkänna,

att den i statsverkspropositionen bebådade framställningen till riksdagen angående omorganisation av kommerskollegium m. m. icke kommer att föreläggas riksdagen samt förty — i stället för de under ovannämnda punkt i statsverkspropositionen beräknade anslag — äskat medel av riksdagen för upprätthållande under år 1919 av verksamheten vid kommerskollegium och de av sagda ämbetsverks omorganisation berörda institutioner och kårer under i huvudsak samma former som de för innevarande år gällande.

Då utskottet nu går att yttra sig över Kungl. Maj:ts framställning, behandlar utskottet de särskilda anslagen i den ordning, vari de äro i propositionen upptagna.

Kommerskollegium.

1:o) I punkt 1 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för år 1919 upptaga det ordinarie anslaget till kommerskollegium med oförändrat belopp, 144,165 kronor.

*Kommers-
kollegium.
[1.]*

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för år 1919 upptaga det ordinarie anslaget till kommerskollegium med oförändrat belopp, 144,165 kronor.

Provisorisk
lönereglering
för kommers-
kollegium.
[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har i punkt 2 föreslagit riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i kommerskollegium, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 bevilja ett förslagsanslag av 12,245 kronor, därav högst 375 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Beträffande utredningen rörande denna punkt får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet sid. 8—10.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har riksdagen till provisorisk lönereglering för befattningshavare i kommerskollegium, i enlighet med angivna grunder och på vissa villkor, såsom förslagsanslag på extra stat för år 1918 anvisat ett belopp av 12,345 kronor, av vilket högst 375 kronor avsetts till höjning av vikariatsersättning under semester.

Nämnda grunder och villkor återfinnas i kungörelse i ämnet den 25 juni 1917.

Det belopp, Kungl. Maj:t nu äskat, understiger med 100 kronor det för innevarande år för samma ändamål beviljade anslaget. Minskningen är beroende därpå, att en vaktmästare hos kollegium, som förut åtnjutit provisoriskt ålderstillägg av 100 kronor, nu avgått från sin befattning.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må till provisorisk lönereglering för befattningshavare i kommerskollegium, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på de av honom förordade villkor, på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 bevilja ett förslagsanslag av 12,245 kronor, därav högst 375 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Förstärkning
av arbets-
krafterna å
kommers-
kollegii indu-
stribyrå.
[3.]

3:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 3 gjorda framställning och under hänvisning till vad i statsrådsprotokollet (sid. 10—13) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat under sjunde huvud-

titeln för år 1919 till förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrå, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder och på de av honom förordade villkor, anvisa ett förslagsanslag, högst 10,532 kronor.

4:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 4 gjorda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 13—14) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå.

[4.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 till avlönande av en teknisk konsulent å kommerskollegii industribyrå anvisa ett förslagsanslag, högst, 5,825 kronor.

5:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 5 därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Handläggning hos kommerskollegium av ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m.

[5.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bestridande av kostnader för handläggning hos kommerskollegium av ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m. på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 10,050 kronor.

6:o) I punkt 6 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst, 182,500 kronor,

Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet.

[6.]

dels ock att för beredande av sakkunnig extra arbetshjälp åt fartygsinspektörerna samt förstärkning av de till rese- och traktamentsersättning åt fartygsinspektörerna avsedda medel å tilläggsstat för år 1918 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst 20,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 15—26 i statsrådsprotokollet.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 77 häft. (Nr 169—171.) 3

Till anordnande av kontroll å fartygs sjövärdighet beviljade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 178,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan år 1917 därav disponera 10,600 kronor. Av detta senare belopp avsågs 10,000 kronor för beredande av sakkunnig extra arbetshjälp åt fartygsinspektörerna och 600 kronor till vikariatsersättningar och extra biträden å fartygsinspektionsavdelningen. Den av Kungl. Maj:t för år 1919 föreslagna ökningen av förenämnda anslag är förorsakad av, att en i anslaget ingående post till rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna ansetts böra höjas med 14,900 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har utskottet ansett sig böra biträda och får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst, 182,500 kronor,

b) för beredande av sakkunnig extra arbetshjälp åt fartygsinspektörerna samt förstärkning av de till rese- och traktamentsersättning åt fartygsinspektörerna avsedda medel å tilläggsstat för år 1918 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

*Sjötekniskt
biträde hos
kommers-
kollegium
m. m.*

7:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i punkt 7 gjorda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[7.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum,

a) till avlönande av ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium m. m. på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,025 kronor,

b) till ersättning för arbetshjälp åt det sjötekniska biträdet likaledes på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,500 kronor.

8:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t i punkt 8 föreslagit, får utskottet hemställa,

*Särskild sjä-
åklagare hos
kommers-
kollegium.*

[8.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande av arvode åt en särskild sjäåklagare hos kommerskollegium på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

9:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 9 därom gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 29—33) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Utgivande av
"Kommer-
siella med-
delanden".*

[9.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för utgivande genom kommerskollegii försorg av en periodisk publikation, »Kommer-siella meddelanden», i huvudsaklig överensstämmelse med fastställd plan, på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 12,300 kronor

10:o) Med anledning av vad Kungl. Maj:t i punkt 10 föreslagit riksdagen och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 33) i ämnet innehåller, får utskottet, hemställa,

*Arvode till en
extra vakt-
mästare i
kommerskolle-
gium.*

[10.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande av arvode åt en extra vaktmästare hos kommerskollegium på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,175 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har i punkt 11 föreslagit riksdagen att, utöver de förut under punkterna 3—10 här ovan för ändamålet åskade anslag, till förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter under år 1919 i enlighet med vad av departementschefen närmare utvecklats, å extra stat under sjunde huvudtiteln för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,775 kronor.

*Ytterligare
förstärkning
av kommers-
kollegii arbets-
krafter.*

[11.]

I fråga om utredning i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser uppförande å extra stat av tre tjänstemän i första lönegraden, en för varje av kollegii tre byråer, två amanuenser, därav en å industribyrån och en å fartygsregistreringsavdelningen, samt två kvinnliga biträden å näringsstatistiska avdelningen, därav en i tredje och en i andra lönegraden, varjämte äskats medel för extra skrivhjälp och vikariatsersättningar. Arvodena till amanuenserna hava föreslagits till 1,800 kronor för den förstnämnde och 3,000 kronor för den senare.

*Utskottets
yttrande.*

Den i ärendet lämnade utredningen synes utskottet ådagalägga, att förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter är av behovet påkallat. Utskottet finner sig sålunda böra förorda, att medel för ändamålet anvisas.

I fråga om de till uppförande å extra stat föreslagna tjänsterna har utskottet emellertid icke funnit sig kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag därutinnan, att arvodet till amanuensen å fartygsregistreringsavdelningen bestämmes till 3,000 kronor. Enligt utskottets förmenande hava tillräckliga skäl för ett så högt amanuensarvode icke blivit anförda, varjämte ett sådant torde i viss mån kunna anses föregripa den förestående omorganisationen. Utskottet finner på grund härav, att arvodet i fråga lämpligen bör nedsättas till 2,500 kronor. Av liknande anledningar har utskottet icke funnit sig kunna förorda inrättandet av en kvinnlig biträdesbefattning av tredje lönegraden å näringsstatistiska avdelningen. Å denna avdelning torde alltså böra uppföras två biträden av andra lönegraden.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit, kan det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet nedsättas med 900 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må utöver de förut under punkterna 3—10 här ovan tillstyrkta anslag, till förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter under år 1919 i enlighet med vad av departementschefen närmare utvecklats, å extra stat under sjunde huvudtiteln för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 24,875 kronor.

Bergsbruket.

12:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 12 därom gjorda framställning får utskottet hemställa, *Bergsstaten.*
[12.]

att riksdagen må för år 1919 upptaga det ordinarie anslaget till bergsstaten med oförändrat belopp, 33,000 kronor.

13:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 13 därom gjorda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 39—40) i ämnet innehåller, hemställer utskottet, *Provisorisk
lönereglering
för berg-
mästarna.*
[13.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av provisorisk löne-reglering åt bergmästarna, i enlighet med av departementschefen tillstyrkta grunder och på av honom förordade villkor, å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 bevilja ett förslagsanslag av 11,250 kronor.

Handelsundervisningsinspektionen.

14:o) I det belopp, som i statsverkspropositionen i avbidan på framställning till riksdagen rörande omorganisation av kommerskollegium beräknats för upprätthållande av kommerskollegii verksamhet under år 1919, tillhoppa 397,400 kronor, innefattas bland annat jämväl avlöning till en handelsundervisningsinspektör. I anledning härav har i det framlagda riksstatsförslaget för år 1919 det förut under riksstatens sjunde huvudtitel uppförda ordinarie förslagsanslaget till handelsundervisningsinspektionen, högst 1,500 kronor, uteslutits.

I den till riksdagen den 15 sistlidna februari avlåtna propositionen nr 96 angående upprättande av praktiska ungdomsskolor har sedermera föreslagits inrättande från och med år 1919 av en yrkesskolöverstyrelse, vilken bland annat skulle övertaga de uppgifter, som förut åvilat handelsundervisningsinspektören. Då riksdagen numera i anledning av berörda proposition beslutat inrättande av en skolöverstyrelse, i vilken en av avdelningscheferna skall övertaga ifrågavarande inspektionsverk-

samhet, erfordras alltså berörda förslagsanslag icke vidare trots uppskovet med kommerskollegii omorganisation.

Utskottet får sålunda hemställa,

att det till handelsundervisningsinspektionen under sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget, högst, 1,500 kronor må från och med år 1919 ur riksstaten uteslutas.

Skeppsmättningskostnad.

*Skeppsmät-
ningskostnad*
[14.]

15:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 14 gjorda framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för år 1919 upptaga det förut å tullverkets omkostnadsstat uppförda förslagsanslaget till skeppsmättningskostnad såsom ett särskilt ordinarie förslagsanslag å riksstaten under sjunde huvudtiteln med oförändrat belopp 38,200 kronor.

Anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring.

*Anordnande
av inspektion
över elektriska
anläggningar
för belysning
eller arbets-
överföring.*
[15.]

16:o) Kungl. Maj:t har i punkt 15 föreslagit riksdagen att för anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 såsom förslagsanslag anvisa

dels till arvoden under samma år åt fyra inspektörer och en byråingenjör med 6,200 kronor för envar av inspektörerna och 5,600 kronor för byråingenjören ett belopp av högst 30,400 kronor,

dels ock till ersättning åt skriv- och ritbiträden åt bemälda inspektörer under samma år ett belopp av högst 4,200 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 42—48 i åberopade statsrådsprotokollet.

För anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring anvisade sistlidet års riksdag å extra stat för år 1918 dels 24,800 kronor till arvoden under samma år åt fyra

inspektörer dels ock 3,000 kronor till ersättning åt skriv- och ritbiträden åt bemälda inspektörer.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning avser inrättandet av en byråingenjörstjänst med ett arvode av 5,600 kronor, varjämte i fråga om anslagsposten till ersättning åt skriv- och ritbiträden föreslagits en höjning med 1,200 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:ts föreslagit, får alltså hemställa,

att riksdagen må för anordnande av inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1919 såsom förslagsanslag, högst, anvisa

a) till arvoden under samma år åt fyra inspektörer och en byråingenjör med 6,200 kronor för envar av inspektörerna och 5,600 kronor för byråingenjören ett belopp av 30,400 kronor;

b) till ersättning åt skriv- och ritbiträden åt bemälda inspektörer under samma år ett belopp av 4,200 kronor.

Stockholm den 24 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, H. F. Lamm, O. Bergqvist, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. C. Lindblad, J. L. Widell*, greve *N. F. Posse* och *J. S. Almer* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *H. Andersson* i Skivarp, *J. Olofsson* i Digernäs, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock, *C. Persson* i Stallerhult, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, G. Odqvist, S. Bengtsson* i Norup, *J. A. Ingvarson* och *A. J. Andersson* i Gävle.
